

Helsingin ja Turun kaupunkien Itämeri-toimenpideohjelma 2019–2023 seuranta					
HELSINKI					
Päämäärä: Kirkkaat rannikkovedet					
Nro	Teema	Toimenpide	Vastuutaho	Tilanne 31.12.2019	Tilanne 31.12.2020
1	Jätevedet	Aina kun tehdään sekaviemäristä erillisviemärintä, tutkitaan mahdollisuudet hulevesien imeyttämiseksi ja viivyttämiseksi, ja imeytetään ja viivytetään aina kun mahdollista	HSY, KYMP: MAKa, RYA rakennuttaja ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
3	Jätevedet	a. Kehitetään suunnittelujärjestelmää siten, että sekaviemäriverkoston eriyttämisen mahdollisuudet selvitetään aina kun katualueiden auki kaivamista edellyttäviä muutoksia suunnitellaan.	KYMP: MAKa ja RYA sekä HSY	Aloitettu	Aloitettu
3	Jätevedet	b. Selvitetään ylivuotovesien (sekavesien) luonnonmukaista hallintaa esim. suodattamisen tai kosteikon avulla ja ja pilotoidaan paikallisia ratkaisuja käsitellä niitä	KYMP: MAKa, RYA rakennuttaja, RYA ylläpito, PALU ympäristöpalvelut, HSY	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
4	Jätevedet	Puhdistamolietetuotteiden käyttö omilla viheralueilla ja viherrakentamisessa. e. ii) Sisällytetään lietetuotteet väylien viherrakentamisen hankinta-asiakirjoihin (infra-RYL)	KYMP: MAKa, RYA ja HSY	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
5	Jätevedet	Kehitetään haja-asutusalueilla kaupunkien ulkoilusaarten, ulkoilukeskusten ja liikuntapaikkojen jätevesien hallintaa saneeraamalla kohteiden jätevesijärjestelmät tai rakentamalla yhdysviemäreitä	KUVA liikunta ulkoilupalvelut, KYMP: MAKa, RYA rakennuttaja	Käynnissä	Käynnissä
6	Jätevedet	Päivitetään HSY:n Itämerihaaste-toimenpideohjelma vuonna 2019 alkavalle kaudelle	HSY	Valmis	Valmis
10	Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Selvitetään typpivalumia ja typen sidontamahdollisuuksia esim. biohiilellä, kun louhetta käytetään rakentamisessa	KYMP: RYA rakennuttaja, RYA ylläpito ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
11	Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Kehitetään ravinteiden sitomista biohiileen ja biohiilen käyttöä kasvualustoissa	KYMP: MAKa asemakaavoitus, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, RYA rakennuttaja, PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu	Aloitettu
12	Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Jatketaan ravinneneutraalisuuden ja päästöjen kompensoimisen edistämistä kaupunkien toiminnossa	KYMP, kaupunginkanslia ja HSY	Käynnissä	Aloitettu
13	Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Kehitetään vihermassojen hyödyntämistä esimerkiksi biokaasuttamalla tai kuivamädätyksellä	HSY, KYMP: PALU ympäristöpalvelut ja RYA ylläpito ja yritysyhteistyö	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
14	Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Edistetään golfkenttien ympäristöjärjestelmiä sekä ympäristön ja luonnon kannalta hyviä käytäntöjä	KUVA liikunta ulkoilupalvelut	Käynnissä	Käynnissä
15	Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Luonnonhoidon suunnittelussa huomioidaan vesiensuojelun kannalta tärkeät elementit (pienvedet, ojat, kosteikot)	KYMP: MAKa kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, RYA ylläpito ja PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä	Käynnissä
18	Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Toteutetaan purojen ja pienvesien tutkimus- ja kunnostusprojekteja sekä osavalmu-alueiden hulevesiratkaisuja	KYMP: PALU ympäristöpalvelut, MAKa asemakaavoitus, MAKa liikenne- ja katusuunnittelu, MAKa kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, RYA ylläpito ja PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä	Käynnissä
19	Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Hulevesien hallinnan pilottikohteet: yhteistyössä taloyhtiöiden ja suunnittelutoimistojen kanssa toteutetaan hankkeistamalla esimerkkikohteita kaupungin omissa kiinteistöissä kuten Heka ja julkiset rakennukset	Hulevesiryhmä, Heka	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
20	Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	"Hulevesien hallinta tonteilla"-ohje pidetään ajan tasalla, muutoksia tulee esim. kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalueen hyväksymisen myötä	KYMP PALU rakennusvalvonta	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
21	Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Tehdään tutkimusyhteistyötä Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston kanssa hulevesiasioissa	Hulevesiryhmä ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä	Käynnissä
22	Maatalous ja viheralueiden ylläpito	Kaupunkien pelloilla edistetään rakennekalkitusta ja kipsikäsittelyä. Toteutetaan rakennekalkitusta ja kipsikäsittelyä	KYMP: RYA ylläpito ja Stara	Käynnissä	Käynnissä
23	Maatalous ja viheralueiden ylläpito	Toteutetaan suojakaistat kaikille kaupunkien omistamille pelloille, lisäksi suunnitellaan ja toteutetaan suojavyöhykkeitä, kosteikkoja, pohjapatoja jokien ja purojen varsille	KYMP: MAKa kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, RYA rakennuttaja, RYA ylläpito ja Stara	Käynnissä	Käynnissä
24	Maatalous ja viheralueiden ylläpito	Toteutetaan edelleen vesiensuojelullisesti esimerkillistä peltoviljelyä: a) Ei käytetä teollisia fosforilannoitteita kaupungin itse viljelemillä pelloilla, b) Seurataan ravinnetaseita omilla pelloilla keskisatojen mukaan, c) Säilytetään talviaikainen kasvipeitteisyys 60 % kaupungin viljelemästä viljelypinta-alasta vuosittain	KYMP: RYA ylläpito ja Stara	Käynnissä	Käynnissä
25	Maatalous ja viheralueiden ylläpito	Jatketaan vesiensuojeluvuorokausien sisällyttämistä vuokrateltojen käyttöön	KYMP PALU	Käynnissä	Käynnissä
26	Maatalous ja viheralueiden ylläpito	Vähennetään kaupunkien puisto- ja viheralueilla teollisten lannoitteiden käyttöä: käytetään vain pitkävaikutteisia ja hitaasti liukenevia lannoitteita, optimoidaan lannoitusta ja täsmälannoitetaan	KYMP RYA ylläpito ja Stara	Käynnissä	Käynnissä
28	Maatalous ja viheralueiden ylläpito	Valmistellaan uusi maatalouden vesiensuojelun tutkimushanke yhdessä Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan kanssa	KYMP: PALU ympäristöpalvelut ja RYA ylläpito ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
29	Liikenne	Liikenteen typpipäästöjen vähentäminen ja liikenteen sähköistäminen: a) otetaan käyttöön sähköllä tai muilla vaihtoehtoisilla käyttövoimilla toimivia aluksia saaristolienteeseen ja rakennetaan latauspisteitä	Kaupunginkanslia merellinen strategia, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
30	Liikenne	Selvitetään vesiliikenteen, matkailuautojen ja bussien jätevedenkäsittelykäytäntöjä ja kuivakäymälämahdollisuuksia	KYMP PALU ympäristöpalvelut, KUVA liikunta ulkoilupalvelut, kanslia merellinen strategia, MAKa	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
31	Ravinteiden poisto	Edistetään ravinteiden poistoa merestä esimerkiksi jatkamalla ja laajentamalla Lähikalahanke-toimintatapa ja kokeilemalla uusia kunnostusmenetelmiä	KYMP PALU ympäristöpalvelut, hankintojen ympäristöverkosto	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
25	Yht.				

Nro	Teema	Toimenpide	Vastuutaho	Tilanne 31.12.2019	Tilanne 31.12.2020
32	Roskaantuminen	a. Selvitetään mikromuovien lähteitä ja esiintymistä vesistöissä. Selvitetään tekonurmikenttien ja muiden liikuntapaikkojen aiheuttama mikromuovikuormitus ja kehitetään vaihtoehtoisia materiaaleja roskaantumista aiheuttaville rakenteille	KUVA liikunta ulkoilupalvelut ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu	Käynnissä
32	Roskaantuminen	b. Selvitetään, kehitetään ja kokeillaan esim. liikenteen aiheuttamien mikromuovipäästöjen vähentämismenetelmiä	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu	Käynnissä
33	Roskaantuminen	Kehitetään roskaantumisen seuranta meressä	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Käynnissä
35	Roskaantuminen	Aluerakentamishankkeissa ja kaupunginosien rakentamisessa huolehditaan erityisesti rannoille ja mereen kohdistuvien melu- ja roskaantumisongelmien minimoimisesta (työmaat, louheet ym.)	Kaupunginkanslia aluerakentaminen, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
36	Roskaantuminen	Jatketaan selvityksiä vesistöjen ja sedimenttien mikroroskaantumisesta yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen, yliopistojen, vesilaitosten ja vesiensuojeluyhdistysten kanssa	KYMP: kehittämisspalvelut ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
37	Roskaantuminen	Kartoitetaan roskaantumisen lähteitä ja kokeillaan uusia tapoja roskaantumisen vähentämiseksi	KYMP: kehittämisspalvelut ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Käynnissä
38	Roskaantuminen	b. Lumi ja roskaantuminen: Selvitetään keinoja lumen mukana tulevan roskaantumisen saamiseksi hallintaan ja vaihtoehtoisia menetelmiä lumen merikaadolle	KYMP: kehittämisspalvelut ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
39	Haitalliset aineet	a. Kiertotalouden edistämiseksi ja ympäristön kemikalisoitumisen saamiseksi hallintaan määritetään haitalliset ns. prioriteettiaineet	a) hankintojen ympäristöverkosto ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
39	Haitalliset aineet	d. Selvitetään haitallisten aineiden lähteitä ja huuhtoutumista vesiympäristöön sekä esiintymistä vesistöissä, esim. asumisen, teollisuus, liikenne, roskaantuminen, mikroroskat, rakentaminen	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
30	Haitalliset aineet	e. Järjestetään ekotukihenkilöiden täydennyskoulutuksia haitallisista aineista	KYMP PALU ympäristöpalvelut ja toimialojen ekotukivastaavat	Ei toimenpiteitä	Valmis
40	Haitalliset aineet	Kehitetään teollisuuden riskienhallintaa vesienkäytössä ja kuormittavien aineiden päästämässä viemäriverkostoon (varautuminen ja torjunta) mm. teollisuusjätevesisopimusten avulla ja kehittämällä yhteistyökäytäntöjä puhdistamoiden, teollisuuden ja ympäristöviranomaisten välillä	HSY, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä	Valmis
41	Haitalliset aineet	Osallistutaan selvityshankkeisiin koskien jätevesien ja jätevesilietteiden sisältämiä haitta-aineita ja niiden vähentämismahdollisuuksista	HSY	Käynnissä	Käynnissä
42	Haitalliset aineet	Kemiallisten torjunta-aineiden käyttö rikkakasvien ja tuhohyönteisten torjuntaan puisto- ja viheralueilla rajoitetaan välttämättömimpään, pyritään luonnonmukaiseen torjuntaan ja etsitään ja otetaan käyttöön hyväksi havaittuja vaihtoehtoisia menetelmiä	KYMP: RYA ylläpitopalvelut ja Stara	Käynnissä	Käynnissä
45	Haitalliset aineet	e. Hulevesien laatu: Varmistetaan kaupungin työmaavesiohjeiden noudattaminen kaikilla työmailla mukaan lukien aluerakentamishankkeet	e) kaupunginkanslia aluerakentaminen, KYMP PALU	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
45	Haitalliset aineet	f. Toteutetaan uusia biosuodatuspilotteja esim. vilkkaasti liikennöidyn valtavyylän varrelle ja seurataan niiden toimintaa	f) KYMP: MAKa; RYA rakennuttaja, RYA ylläpitopalvelut ja PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä	Käynnissä
47	Melu	Tunnistetaan ja kartoitetaan vedenalaiselle melulle herkkiä alueita ja kohteita	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
48	Melu	Seurataan uusinta tietoa vedenalaisesta melusta ja sen vaikutuksista: testataan vedenalaisen melun mittaamenetelmiä ja kerätään siitä tietoa suurissa vesirakentamis- ja väylähankkeissa	Helsingin Satama Oy, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Käynnissä
49	Melu	Kun vedenalainen melutilanne on selvitetty kaupunkien merialueilla, valmistellaan jatkotoimenpiteitä vedenalaisen melun vähentämiseksi	KYMP: PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
18					

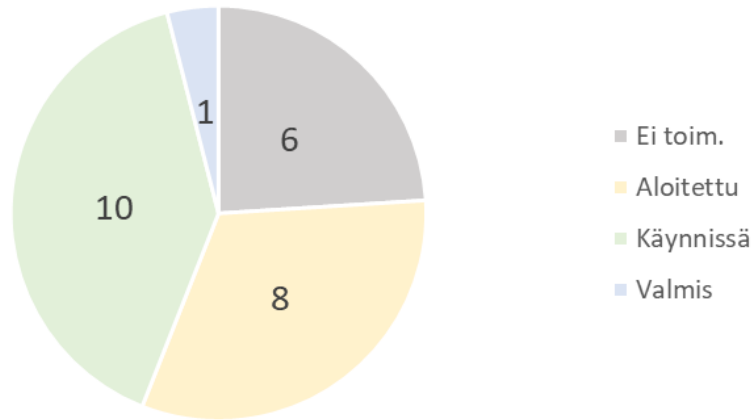
Helsingin ja Turun kaupunkien Itämeri-toimenpideohjelma 2019–2023 seuranta					
HELSINKI					
Päämäärä: Puhdas ja turvallinen vesiliikenne					
Nro	Teema	Toimenpide	Vastuutaho	Tilanne 31.12.2019	Tilanne 31.12.2020
50	Satamatoiminnot ja laivaliikenne	Satamat kehittävät edelleen risteilijöiden ja muiden matkustaja-alusten jätteiden kestävää käsittelyä ja jäteneuvontaa aluksilla	Helsingin Satama	Käynnissä	Käynnissä
52	Satamatoiminnot ja laivaliikenne	a. Jatketään alusjättemaksukäytäntöä (ei erillistä jätevesimaksua): kehitetään ja toteutetaan muiden ympäristöön perustuvien hinnastokannustimien käyttöönottoa	Helsingin Satama	Ei toimenpiteitä	Käynnissä
53	Satamatoiminnot ja laivaliikenne	Osallistutaan aktiivisesti satamatoiminnan ja laivaliikenteen ajankohtaisten ympäristönäkökohtien kehittämiseen ennakoimalla ja vaikuttamalla tuleviin säädöksiin sekä osallistumalla verkostoihin ja kehittämishankkeisiin	Helsingin Satama	Käynnissä	Käynnissä
54	Satamatoiminnot ja laivaliikenne	Hyödynnetään maasähkön käyttökokemuksia toiminnan kehittämisessä	Helsingin Satama	Ei toimenpiteitä	Käynnissä
55	Satamatoiminnot ja laivaliikenne	Selvitetään mahdollisuuksia uusien jätejakeiden (mm. öljyisten jätteiden, rikkipesurien vesien ja lietteiden) paremmalle hyötykäytölle	Helsingin Satama	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
59	Öljyntorjunta-valmius	Kehitetään pienvesien poikkeustilanteiden ja öljyvahinkojen hallintaa ml. Viestintä. Tietolähteiden tuntemusta ja käyttöä pienvesien häiriötilanteiden hallinnassa tehostetaan koulutuksella ja harjoittelulla.	Pel ja KYMP: RYA ylläpitopalvelut ja PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä	Valmis
60	Öljyntorjunta-valmius	Helsinki: öljyntorjunnan merellistä valmiutta pidetään yllä merellisiä palveluja tuottavien toimialojen kanssa yhteisvoimin, jolloin kaupungin valmius öljyntorjuntaan on huomattavan hyvällä tasolla	Pel, KUVA: liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut, Stara	Käynnissä	Valmis
62	Vapaa-ajan veneily	Toteutetaan veneenpohjien pesuri molempiin kaupunkeihin yhteistyössä veneseurojen ja alan yrittäjien kanssa, jotta veneiden kunnostamisen häiritseviä aineita ei pääse mereen ja maaperään esim. pohjamaaleista	KUVA; liikuntapalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
63	Vapaa-ajan veneily	Tuodaan esille pursiseuroja ja venekerhoja, jotka panostavat kestävyysnäkökohtiin esimerkiksi Roope-satamaohjelman mukaisesti	KUVA tliikuntapalvelut ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Käynnissä
64	Vapaa-ajan veneily	Kartoitetaan pientelakoiden haitalliset aineet maaperässä ja pohjasedimenteissä	KUVA liikuntapalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
65	Vapaa-ajan veneily	Tehdään esitys liikennevirastolle ja/tai ELY-keskuksille vesiliikenteen nopeusrajoituksista eroosion vähentämiseksi ja turvallisuuden lisäämiseksi	KUVA liikuntapalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
66	Vapaa-ajan veneily	Täydennetään pienvenesatamien septiasemaverkostoja ja huolehditaan jätevesien vastaanottolaitteistojen toimivuudesta ja ylläpidosta	KUVA liikuntapalvelut	Käynnissä	Käynnissä
12					

Helsingin ja Turun kaupunkien Itämeri-toimenpideohjelma 2019–2023 seuranta					
HELSINKI					
Päämäärä: Suunnitelmallinen vesialueiden käyttö					
Nro	Teema	Toimenpide	Vastuutaho	Tilanne 31.12.2019	Tilanne 31.12.2020
68	Meriluonnon ennallistaminen	Selvitetään, kuinka voidaan kokeilla uposkasvillisuuden istuttamista koalueille. Uposkasvillisuuden elvyttäminen voisi kirkastaa vettä ja sitoa sedimentin orgaanista ainesta ja ravinteita sedimenttiin, jolloin rehevöitymistä voitaisiin hillitä	KYMP: PALU ympäristöpalvelut, RYA ylläpitopalvelut, Stara	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
69	Alueiden käytön suunnittelu ja karttatyökalut	Tunnistetaan saaristokohteissa kulutuksen kestävyys ja sen pohjalta edistetään kestävää käyttöä sekä vaalitaan luonnonrantojen resilienssiä osana ranta-alueiden käytön kehittämistä, kun ääri-ilmiöt yleistyvät	KYMP: MAKAs asemakaavoitus ja PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu	Aloitettu
70	Alueiden käytön suunnittelu ja karttatyökalut	Edistetään saariston omavaraisia ja hiilineutraaleja energiaratkaisuja kaupungin omissa kohteissa	KYMP: MAKAs asemakaavoitus ja RYA rakennuttaja	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
71	Alueiden käytön suunnittelu ja karttatyökalut	Kartoitetaan maalla olevat mahdolliset kemikaali- ja öljyriskikohteet vesistöjen kannalta	Pel, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä	Käynnissä
72	Alueiden käytön suunnittelu ja karttatyökalut	Tuetaan maakunnallista merialuesuunnittelua osallistumalla suunnitteluprosessiin ja tuntemalla omien merialueiden toimintojen sijoittuminen ja herkat vedenalaiset kohteet a) Täydennetään tietoa vedenalaisista luontotyypeistä ja meriekosysteemin tilaa indikoivasta lajistosta. Tuotetaan niistä uutta paikkatietoa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, jotta herkat vedenalaiset kohteet voidaan huomioida toimintojen suunnittelussa ja sijoittelussa (esim. Meritietoportaali ja VELMU-tietokanta)	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu	Aloitettu
74	Luontoselvitykset ja luonnon tila	Resurssoidaan riittävästi vesiensuojelua palvelevien rakenteiden suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito esim. hulevesien meytäminen, peltojen suojavyöhykkeet ja virtavesikunnostukset)	KYMP: MAKAs, RYA ylläpitopalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
75	Luontoselvitykset ja luonnon tila	Otetaan saariston ja merialueen ekologisesti arvokkaat alueet suojelun piiriin ja huomioidaan ne vesialueiden käytössä	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
76	Luontoselvitykset ja luonnon tila	Vaalitaan kosteikkoja ja pienvesiä täydennysrakentamisen yhteydessä	KYMP: MAKAs asemakaavoitus ja MAKAs kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, RYA rakennuttaja	Aloitettu	Aloitettu
78	Luontoselvitykset ja luonnon tila	Kartoitetaan saariston pienvedet ja huomioidaan ne suunnittelussa	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
79	Luontoselvitykset ja luonnon tila	Kehitetään virtavesien lajistoseurantoja	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
80	Luontoselvitykset ja luonnon tila	Poistetaan virtavesien ja uomien vaellusesteitä ja kunnostetaan kutusoraikkoja	KYMP: MAKAs, RYA ylläpito ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
81	Luontoselvitykset ja luonnon tila	Edistetään kestävää matkailua ja kestävää kalastusta	Kaupunginkanslia merellinen strategia, KUVA merelliset palvelut, Helsingin Satama	Aloitettu	Käynnissä
12					

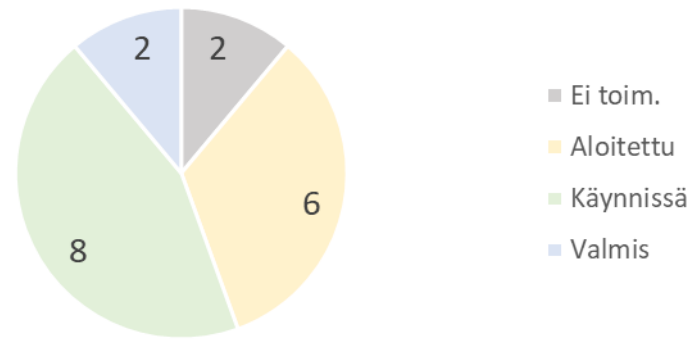
Helsingin ja Turun kaupunkien Itämeri-toimenpideohjelma 2019–2023 seuranta					
HELSINKI					
Päämäärä: Aktiivinen Itämeri-kansalaisuus					
Nro	Teema	Toimenpide	Vastuutaho	Tilanne 31.12.2019	Tilanne 31.12.2020
84	Viestintä ja verkostoituminen	Vertaishaaste: pyydetään jokainen verkostokumppani haastamaan uusi organisaatio mukaan Itämerihaasteen verkostoon	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Valmis
85	Viestintä ja verkostoituminen	Verkostokumppaneiden aktivointi ja toimenpiteiden esittely uusilla kanavilla	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Käynnissä
86	Viestintä ja verkostoituminen	Tehdään yhteistyötä Vesistökuunnostusverkoston ja alueellisten verkostojen kanssa	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
87	Viestintä ja verkostoituminen	Hyödynnetään Helsingin ja Turun sisäisiä verkostoja Itämeri-työn edistämiseksi	KYMP PALU ympäristöpalvelut, ilmastoverkosto, hankintojen ympäristöverkosto, ekotukihenkilöt ym.	Aloitettu	Käynnissä
88	Viestintä ja verkostoituminen	Kehitetään paikallistason Itämeri-paneelin toimintaa	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu	Käynnissä
90	Viestintä ja verkostoituminen	Haastetaan Itämerihaasteen kumppaniverkosto päivittämään omat Itämeri-toimenpideohjelmansa ja sitoutumaan uusiin vesiensuojelutoimiin kaudelle 2019-2023 päivitetyn konseptin mukaisesti	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Valmis
91	Viestintä ja verkostoituminen	a. Jatketaan yhteistyötä alueellisten vesiensuojeluyhdistysten kanssa kutsumalla vesiensuojeluyhdistykset työvaliokunnan kokouksiin kerran vuodessa	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
91	Viestintä ja verkostoituminen	b. Valuma-alueenäkökulman varmistamiseksi omassa vesiensuojelutoiminnassa ja valuma-alueelta tulevan kuormituksen ja eroosion vähentämiseksi	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
91	Viestintä ja verkostoituminen	c. Kehitetään yhteistyössä konsepti yrityksille vapaaehtoisen vesistötyön toteuttamiselle ja rahoittamiselle	KYMP PALU ympäristöpalvelut ja kaupunginkanslia	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
93	Viestintä ja verkostoituminen	Hyödynnetään aktiivisesti tutkimushankkeiden tuloksia ja Helsingin yliopiston lahjoitusprofessori -yhteistyötä	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä	Käynnissä
94	Yritysyhteistyö	a. Toteutetaan nopeita kokeiluja vesiensuojelutyössä uusien palveluiden ja innovaatioiden edistämiseksi. Resursoidaan nopeita kokeiluja vuosittain	Kaupunginkanslia merellinen strategia, KYMP PALU ympäristöpalvelut ja Forum Virium	Aloitettu	Käynnissä
94	Yritysyhteistyö	b. Itämeri- ja vesiensuojeluyhteistyö yritysten kanssa: SMART & CLEAN -säätötoiminnan hyödyntäminen	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
96	Yritysyhteistyö	Merellisten rittäjien verkostojen tapaamisissa korostetaan kestävän kehityksen merkitystä, kannustetaan yrityksiä vastuulliseen meren hyödyntämiseen esim. kevennetyn ympäristöjärjestelmän kautta ja sen esiin tuomiseen myös markkinoinnissa	Kaupunginkanslia merellinen strategia	Ei toimenpiteitä	Käynnissä
97	Yritysyhteistyö	Edistetään merellisiä liiketoimintamahdollisuuksia ja jakamistaloutta kehittämällä erilaisten data-aineistojen keruuta ja niiden tarjoamista yritysten jatkokäyttöön, huomioidaan myös lisätyn todellisuuden hyödyntämismahdollisuudet	Kaupunginkanslia kaupunkitutkimus, Forum Virium	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
98	Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	a. Opastetaan kuluttajia ja toteutetaan viestintäkampanjoita: Lisätään tietoisuutta siitä, että hulevedet johdetaan vesistöihin esimerkiksi hulevesikaivoihin tehtävillä infomerkinnöillä	KYMP: PALU ympäristöpalvelut ja kaupunginkanslian viestintä; a) KYMP, RYA ylläpitopalvelut ja HSY	Ei toimenpiteitä	Käynnissä
98	Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	b. Lisätään tietoisuutta venekemikaalien haitallisuudesta	KUVA liikunta ulkoilupalvelut	Aloitettu	Valmis
98	Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	c. Lisätään asukkaiden tietämystä haitallisista aineista kemikaalikuorman vähentämiseksi	KYMP PALU ympäristöpalvelut ja HSY	Käynnissä	Käynnissä
98	Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	e. Tuotetaan materiaalia ja lisätään tietoisuutta roskaantumisen ja mikroroskaantumisen haitoista ja niiden ehkäisemisestä	KYMP PALU ympäristöpalvelut ja KASKO hallinto- ja tukipalvelut	Käynnissä	Käynnissä
98	Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	f. Kehitetään kaupungin ja yliopiston maatalojen ympäristökasvatusteemaista yhteistyötä	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
99	Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	Toteutetaan applikaatio Itämeren suojeluvinkit -vihkosen pohjalta yhteistyössä Itämeri- viestijöiden verkoston kanssa	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
100	Oman toiminnan kehittäminen	Kytetään merellisen taiteen biennaali Itämerihaasteeseen	HAM, kaupunginkanslia merellinen strategia ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu	Käynnissä
101	Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	Konseptoidaan Itämerihaasteen koulu yhteistyö uudelleen ja otetaan kaupunkien nuorisotoimi mukaan toteuttamaan hauskaa Itämeri-toimintaa	KYMP PALU ympäristöpalvelut, KUVA nuorisopalvelut ja KASKO hallinto- ja tukipalvelut	Aloitettu	Aloitettu

102	Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	Kehitetään kansainvälistä Itämeri-viestintää	kaupunginkanslia viestintä ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä	Käynnissä
104	Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	Järjestetään tempauksia, rantasiivoustalkoita ja rantaretkiä osana kaupunkien jokavuotista luontoretki- ja ympäristökasvatustoimintaa yhteistyössä yhdistysten, muiden kaupunkien ja SiistiBiitsi-kampanjan kanssa. Kehitetään vapaaehtoistyön koordinoitua luomalla esimerkiksi rantakummi- tai jokitalokkari-konsepti	KYMP: RYA ylläpitopalvelut ja PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu	Aloitettu
105	Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Järjestetään ekotukihenkilöiden täydennyskoulutuksia vesiensuojelusta	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Käynnissä
106	Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Perustetaan kaupungin työntekijöiden Itämeri-verkosto Itämerihaaste-työn tueksi	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
107	Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Järjestetään vuosittain Helsingin ja Turun kaupunkien työntekijöille ns. Itämeri-päivä, jossa toimenpideohjelmaa ja sen toteutumisen tilannetta esitellään yhteistyössä esimerkiksi ekotukitoiminnan, tyhy-toiminnan ja ympäristöjohtamisen kanssa	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
108	Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	a. Meren näkyväksi tekeminen ja mahdollisuuden tarjoaminen aktiivisuudelle: asukkaiden, asukasyhdistysten ja kaupunginosaseurojen sitouttaminen, osallistaminen ja innostaminen	KYMP: MAK ja PALU ympäristöpalvelut sekä KUVA ja kaupunginkanslia	Aloitettu	Käynnissä
108	Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	b. Aloitteiden kerääminen kansalaistyöpajoissa tai verkkotyökalujen avulla	KYMP: HATU viestintä ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
108	Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	c. Yhteisölliset hankkeet	KYMP: HATU ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Käynnissä
109	Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Kehitetään yhdessä kulttuuri- ja tapahtumatoimistojen kanssa vesiensuojelunäkökulmien huomioimista kaupunkien jakamissa kulttuuri- ja suurtapahtuma-avustuksissa	Helsingin Tapahtumasäätiö, KYMP PALU ympäristöpalvelut, tapahtumien ympäristöverkosto	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
110	Palvelut ja osallistaminen	Käytetään Kerrokantasi- (Helsinki) ja Palautepalvelua (Turku) aiempaa enemmän ranta- ja vesistöasioissa	KYMP: MAK asemakaavoitus ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
111	Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Hyödynnetään kaupunkien merensuojeluosaamista vastuullisen matkailun, virkistyskäytön, kongressivierailujen ja turismin suunnittelussa ja toteutuksessa sekä tuodaan kestävä merialueiden hyödyntäminen esiin myös markkinoinnissa	Kaupunginkanslia merellinen strategia, KUVA liikunta ulkoilupalvelut, Helsingin Satama Oy	Aloitettu	Käynnissä
112	Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Tuotetaan keskeisiin turistikohteisiin ja suurimpien tapahtumien järjestäjille matkailijoille suunnattuja viestintämateriaaleja kaupunkien rannikkovesistä, Itämerestä ja omien valintojen vesistövaikutuksista (portaalit, reittioppaat, kohdeoppaat, järjestetyt kierrokset, palvelutarjonta)	kaupunginkanslia viestintä, KUVA, Helsingin Satama	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
113	Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Huolehditaan yhteyksistä kaupunginkansliaan myös merellisen strategian toimijoiden kautta ja täydennetään Itämeri-työryhmää tarpeen mukaan	KYMP PALU ympäristöpalvelut, kaupunginkanslia merellinen strategia	Aloitettu	Käynnissä
115	Kansainvälinen yhteistyö	Pidetään Itämeri-näkökulma mukana kansainvälisessä toiminnassa, ystävyyskaupunkitoiminnassa, kaupunkiverkostoissa ja kahdenvälisessä yhteistyössä sekä EU-hankkeissa, ja hyödynnetään EU:n Itämeri-strategiaa kaupunkien näkyvyyden lisäämisessä ja kunnallisen näkökulman edistämiseksi	kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä	Käynnissä
115	Kansainvälinen yhteistyö	a. Tuetaan parhaiden käytäntöjen leviämistä ja konkreettisia paikallisia vaikutuksia Itämeren kaupunkien kesken erilaisissa kaupunkiverkostoissa ja kahdenvälisessä yhteistyössä	kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
115	Kansainvälinen yhteistyö	b. Tallinnan yhteistyöpöytäkirjassa teemana puhdas Itämeri ja kiertotalouden edistäminen	kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö	Ei toimenpiteitä	Käynnissä
115	Kansainvälinen yhteistyö	c. Valmistellaan ja toteutetaan Itämerihaasteen kansainvälistä toimintaa hankkeiden ja strategisen yhteistyön kautta	KYMP PALU ympäristöpalvelut, kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö	Aloitettu	Aloitettu
115	Kansainvälinen yhteistyö	d. Selvitetään mahdollisuuksia järjestää kansainvälinen Itämeren suojeluun liittyvä kongressi	kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
116	Kansainvälinen yhteistyö	Osallistutaan vuosittain EU-vaikuttajien tilaisuuksiin (esim. EU:n Itämeri-strategia) Itämeren ympäristöasioista ja esitellään Itämerihaastetta	kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
116	Kansainvälinen yhteistyö	a. Helsingin EU-toimistossa on Itämeri-asioiden yhteyshenkilö, joka pidetään ajan tasalla Itämerihaasteesta	kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö	Ei toimenpiteitä	Aloitettu
117	Kansainvälinen yhteistyö	a. Kehitetään kansainvälistä Itämeri-viestintää: Toteutetaan Itämeren suojelua koskeita kansainvälisten toimittajien vierailuja Suomeen, esimerkiksi venäläiset toimittajat yhteistyössä Pietarin Helsinki-keskuksen ja Turku-keskuksen kanssa	kaupunginkanslia viestintä ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Ei toimenpiteitä
117	Kansainvälinen yhteistyö	b. Kestävään laivaliikenteeseen ja merimatkailuun liittyvää kansainvälistä viestintää kehitetään, esim. Itämeren alueen satamien jätevesien vastaanotosta	Helsingin Satama Oy, kaupunginkanslia ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä	Aloitettu

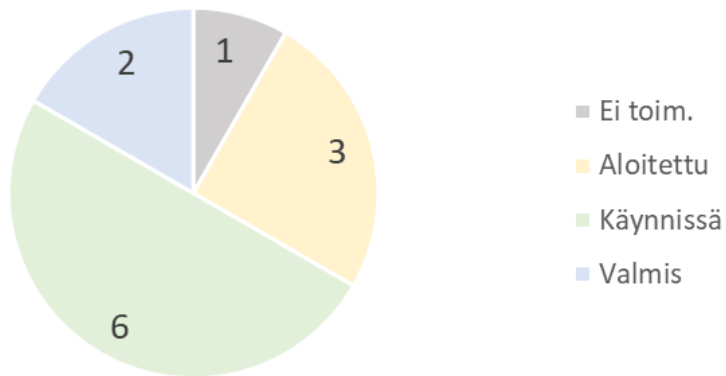
Kirkkaat rannikkovedet 2020

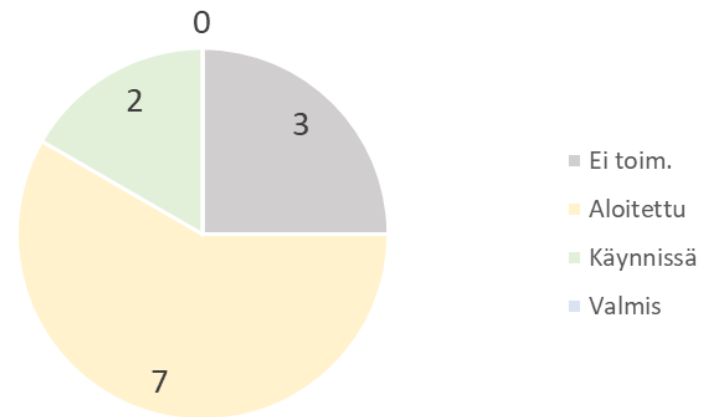
Hyvinvoiva meriluonto 2020 yht. 18, joista 6 alakohtia, 15 varsinaista

Puhdas ja turvallinen vesiliikenne 2020

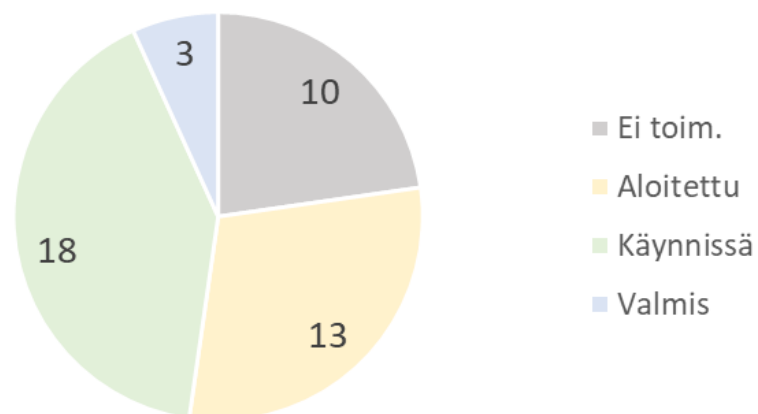

Suunnitelmallinen vesialueiden käyttö 2020

Aktiivinen Itämeri-kansalaisuus 2020

yht. 44, joista 15 alakohtia (29 varsinaista)

Kaikki yhteensä 2020 (yht. 110 kpl)

